

Dosarul nr. 2rac-251/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul Central (jud. C. Troianovschi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, Gr. Dașchevici, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gospodăria Țărănească „Răilean V.I.S. Mitoc GT” , reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” împotriva Gospodăriei Țărănești „Răilean V.I.S. Mitoc GT” cu privire la rambursarea subvenției acordate, încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Gospodăria Țărănească „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr și menținută hotărârea din 31 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei sediul Central, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 6 septembrie 2017, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de chemare în judecată împotriva GT „Răilean V.I.S. Mitoc GT” cu privire la rambursarea subvenției acordate, încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că GT „Răilean V.I.S. Mitoc GT” a depus la IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” o cerere de acordare a sprijinului financiar nr.3-P/1404OR803, conform Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014, solicitând stimularea investițiilor pentru înființarea plantației de coacăză.

A indicat că la 16 mai 2014, între GT „Răilean V.I.S. Mitoc GT” și IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a fost încheiat contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 803, prin care autoritatea contractantă s-a angajat să acorde sprijin financiar în mărime de 120000 de lei și la 16 mai 2014 a fost emis ordinul de plată nr.11014, prin care au fost transferate mijloacele financiare în mărime de 120000 de lei.

Conform ordinului IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” nr. 12 din 3 februarie 2017 cu privire la efectuarea inspecțiilor post-achitare, au fost verificate investițiile efectuate de către producătorii agricoli beneficiari de subvenții sub aspectul respectării prevederilor contractuale și a Regulamentului de subvenționare, menținerii criteriilor de eligibilitate, utilizarea după destinație a obiectelor investiției etc.

La 3 aprilie 2017, reprezentanții Secției Teritoriale Orhei ai IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” s-au prezentat la locul amplasării investiției efectuate de către GT „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, unde s-a constatat că investiția nu este utilizată conform destinației, iar plantația subvenționată nu exista.

A menționat că conform pct. 37 din Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014, beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicole, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșun, inclusiv pentru sistemele antiîngheț și instalațiile atigrindină nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a plantației, de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, cu excepția cazurilor de forță majoră. În caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

Conform Anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de evidență a grupurilor de vârstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 705 din 20 octombrie 1995, plantația perenă de coacăz intră deplin pe rod în anul 3 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere viguros, mijlociu sau slab.

Totodată, Anexa nr. 1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, durata de exploatare utilă a plantației perene de coacăz este de 7 ani.

În această ordine de idei 1/3 din termenul de exploatare de 7 ani a plantației perene de coacăz, constituie 2 ani și trei luni.

A subliniat că producătorul agricol, beneficiar de subvenție conform măsurii 3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.135, pentru înființarea plantației perene de coacăz nu va putea înstrăina, casa, defrișa, abandona plantația timp de 5 ani și 3 luni de la înființare.

Conform pct. 4.4 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 803 din 16 mai 2014, în cazul în care pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului, se constată că investiția pentru care s-a acordat sprijin financiar a fost înstrăinată (prin orice tip de act juridic care produce efectul înstrăinării), în cazurile constatărilor stabilite în cadrul inspecțiilor/controalelor a prezentării documentelor neveridice/false în vederea accesării sprijinului financiar în cazul în care beneficiarul intră în procedura insolvenței, declarate în modul prevăzut de lege, beneficiarul este obligat să restituie subvenția recepționată.

Iar pct. 4.5 din contract prevede că în cazul comiterii încălcărilor specificate la pct. 4.4 din contract, beneficiarului i se va calcula dobânzi de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 585 și 619 Cod civil, precum și penalități în mărime de 0,01 % din

valoarea sprijinului financiar acordat, pentru fiecare zi, calculată din data comiterii încălcării, conform prevederilor prezentului contract.

A susținut că GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” a încălcat nu numai prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractului de acordare a sprijinului financiar nr. 803 din 16 mai 2014 și despte acest fapt IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a anunțat GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” prin scrisori recomandate și ca rezultat al inacțiunii acesteia a fost declarată rezoluțiunea contractului de acordare a sprijinului financiar și solicitată restituirea subvenției acordate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 67, 585, 619, 624 Cod civil, art. 4, 5, 39 alin. (7), 85 alin. (1) lit. a) și i), 104 alin. (1) lit. b), 117, 118, 119, 174, 175, 238, 23, 241, 278 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a subvenției acordate în sumă de 120000 de le, a dobânzii de întârziere în sumă de 1692 de lei a penalității în sumă de 79178,63 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 29 mai 2018 a Judecătorei Orhei sediul Central, a fost respinsă cererea GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

La 6 iulie 2018, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de concretizare a cerințelor din acțiune, prin care a solicitat încasarea din contul GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a subvenției acordate în mărime de 120000 de lei, încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 17610 de lei, a penalității în mărime de 2160 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acesteia a indicat că la 3 aprilie 2017, conform ordinului IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” nr. 12 din 3 februarie 2017 cu privire la efectuarea inspecțiilor post-achitare un grup de lucru din cadrul Direcției Inspecției și control în teren a IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, s-au deplasat la locul efectuării investiției de către GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, în scopul verificării respectării prevederilor contractuale, menținerii criteriilor de eligibilitate, utilizării după destinație a obiectelor investiției etc., unde au constatat că plantația de zmeură subvenționată cu suprafața de 2,4 ha, a fost defrișată.

În urma executării ordinului Ministerului Agriculturii al RM nr. 130 din 25 iunie 2015, prin care a fost constituit grupul de lucru în scopul monitorizării respectării de către producătorii agricoli beneficiari de subvenții a prevederilor tehnologice de înființare și întreținere a plantațiilor de arbuști fructiferi, în conformitate cu „Rezultatele examinării plantațiilor de coacăz, înființate în perioada anilor 2013-2015, anexă la Nota informativă din 20 august 2015”, s-a constatat că la înființarea plantației GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” a folosit materialul săditor neînfrădăcinat, fapt ce constituie o încălcare a pct. 26 subpunct. 3) și 4) din Regulament, care obligă producătorul agricol să utilizeze la plantare material săditor de categorii biologice și fitosanitare superioare, precum și să dezvolte și să aplice tehnologii avansate de înființare și întreținere a plantațiilor.

A argumentat că conform Anexei nr. 1 la Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21 martie 2003 cu privire la

aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, durata de exploatare utilă a plantației perene de zmeură este de 5 ani.

A indicat că 1/3 din termenul de exploatare de 5 ani a plantației perene de zmeură, constituie 1 an și 8 luni, însă conform Anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de evidență a grupurilor de vârstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.705 din 20 octombrie 1995, plantația perenă de zmeură intră deplin pe rod în anul 2 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere viguros, mijlociu sau slab.

Deoarece termenul de exploatare utilă a plantației se calculează după intrarea plantației pe rod, GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, urma să întrețină plantația de zmeură pe un termen de 3 ani și 8 luni, de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar.

Prin hotărârea din 31 iulie 2018 a Judecătorei Orhei sediul Central, acțiunea a fost admisă.

Au fost încasate de la GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” subvenția acordată în mărime de 120000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 17610 de lei și penalitatea în mărime de 2160 de lei.

A fost încasată de la GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4193,10 de lei.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr și menținută hotărârea din 31 iulie 2018 a Judecătorei Orhei sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” nu a respectat obligația asumată în contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 803 din 16 mai 2014 de a întreține obiectul investiției, a păstra plantația de zmeură și a continua activitatea subvențională.

Totodată, instanța de apel a reținut că GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” nu a dovedit existența forței majore la plantația subvențională, or, actul la care face referire GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” confirmă vremea caniculară cu deficit de precipitații pe parcursul lunilor de vară, circumstanțe ce nu pot fi considerate de către instanța de judecată ca imprevizibile sau inevitabile.

La 19 aprilie 2019, GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr a declarat recurs împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe și a încheierii din 31 iulie 2018 a primei instanțe, cu scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” în temeiul art. 267 lit. a) CPC.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A indicat că potrivit pct. 6.1. din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 803 din 16 mai 2014, litigiile care vor apărea pe parcursul executării contractului vor fi soluționate pe calea negocierilor de către părți, iar conform pct. 6.2 din contract, în caz de nesoluționare a litigiului apărut pe calea negocierilor, părțile vor lua măsuri anticipate de soluționare a litigiului apărut, prin expedierea celeilalte părți prin poștă, în formă scrisă a pretențiilor sale cu înștiințarea despre primirea reclamațiilor de către

partea care a încălcat prevederile contractului. Reclamațiile trebuie să conțină circumstanțele, temeiurile precum și actele anexate care confirmă încălcarea prevederilor contractului și propunerea de soluționare a litigiului.

A insistat că la caz nu a fost prezentată dovada triplului test de soluționare amiabilă a contractului, negocierile, expedierea reclamației cu înștiințarea despre primirea reclamației și conținutul reclamației, aceste condiții nefiind îndeplinite de către IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor invocate în cererea de apel de către GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, astfel lipsa motivării respingerii argumentelor apelantului GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” este o încălcare a art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În opinia recurentului, instanța de apel nu trebuia să aplice prevederile Hotărârii Guvernului nr. 705 din 20 octombrie 1995 privind modul de înregistrare la venituri, punere pe rod, casare și defrișare a plantațiilor perene, deoarece situației juridice din speță sunt aplicabile prevederile Hotărârii Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, care în pct. 37 stipulează că beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicole, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșun, inclusiv pentru sistemele antiîngheț și instalațiile antigrindină nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a plantației, de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, cu excepția cazurilor de forță majoră. În caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

Respectiv la caz, nu există încălcare a contractului nici obligația de a restitui subvenția.

A obiectat că instanța de apel a pus la baza motivării deciziei sale o probă care contravine normelor legale și anume actul de control al IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Pe când, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” nu a prezentat un act de control, care să corespundă rigorilor specificate la pct. 138 și 139 din Hotărârea Guvernului nr. 135 din 24 februarie 2014 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli.

Fișa de control, prezentată de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” în calitate de probă, nu conține componența grupului de lucru pentru efectuarea inspecției și a controlului pe teren, deși figurează semnătura a unei persoane pe fișa de control nu este clar cine a semnat, nefiind indicată funcția semnatarului, și prin urmare, este imposibil de a determina dacă semnatarul a fost investit cu dreptul de a efectua controlul și a întocmi actul de control, or actul de control urma a fi semnat de toți membrii grupului de lucru și aprobat de directorul Agenției.

Instanța de apel a constatat eronat precum că urmează a fi respinse și argumentele reprezentantului GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT” invocate în cererea de apel, precum că subvenția nu urmează a fi rambursată din motiv că plantația s-a uscat din cauza secetei, or, astfel de argumente în cererea de apel nu se regăsesc.

La 11 iunie 2019, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 februarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 220 vol. I), însă careva date care ar confirma recepționarea acestora de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de GȚ „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Răilean V.I.S. Mitoc GT”, reprezentată de avocatul Vitalii Lazăr împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari